

Sygn. akt IV CSKP 244/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak (sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości Spółdzielczej Kasy
Oszczędnościowo-Kredytowej [...] w D. w upadłości i Syndyka masy upadłości
Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej [X.] w C. w upadłości
przeciwko Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej w S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 10 grudnia 2019 r., sygn. akt I ACa [...],

1. oddala skargę kasacyjną;

**2. zasądza od strony pozwanej na rzecz Syndyka masy
upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej
[...] w D. w upadłości kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,
tytułem kosztów postępowania kasacyjnego;**

**3. zasądza od strony pozwanej na rzecz Syndyka masy
upadłości Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej**

**[X.] w C. w upadłości kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł,
tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa (...) w D. (dalej: „SKOK (...)\”) domagała się zasądzenia od strony pozwanej Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej w S. (dalej: „KSKOK w S.”) kwoty 238 558 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2015 r., natomiast Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa X. w C. (dalej: „SKOK X.”) żądała zasądzenia od pozwanej kwoty 215 916 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 marca 2016 r.

Na dochodzoną przez SKOK (...) kwotę składała się suma składek wpłaconych na fundusz reklamowo - promocyjny w okresie od 29 sierpnia 2012 r. do 1 lipca 2015 r., zaś w przypadku SKOK X. za okres od 29 marca 2013 r. do 24 grudnia 2014 r.

W toku postępowania postanowieniem z dnia 12 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w K. ogłosił upadłość SKOK (...), a postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 r. upadłość SKOK X..

Wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy w G. zasądził od strony pozwanej na rzecz Syndyka Masy Upadłości SKOK (...) kwotę 799,78 zł z odsetkami od dnia 19 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, zaś na rzecz Syndyka Masy Upadłości SKOK X. kwotę 1 105,91 zł z odsetkami od dnia 24 marca 2016 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwa.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powodowe Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo - Kredytowe na podstawie przymusowego zrzeszenia, wynikającego z ustawy, są członkami strony pozwanej. Uchwałą z dnia 24 czerwca 2000 r. Walne Zgromadzenie pozwanej utworzyło fundusz reklamowo - promocyjny. W dniu 8 października 2012 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej podjęło uchwałę, którą nadano nowe brzmienie § 52 statutu, postanawiając, że do opłacania składki są zobowiązane Kasy członkowskie, a nie jak było

dotychczas wszyscy członkowie. Fundusz reklamowo - promocyjny powstawał z rocznej składki w wysokości ustalonej corocznie przez zarząd pozwanej, płatnej w równych kwartalnych ratach. Członkowskie spółdzielcze kasy oszczędnościowo - kredytowe przez szereg lat dokonywały wpłat na fundusz reklamowo-promocyjny, który nie był podzielony na subkonta poszczególnych kas członkowskich. Pozwana dysponowała tymi środkami, przeznaczając je na promocję idei spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 855; dalej: „ustawa z dnia 5 listopada 2009 r.”), co miało miejsce w dniu 27 października 2012 r., u części członkowskich spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych pojawiły się wątpliwości co do zgodności z prawem funkcjonowania funduszu reklamowo - promocyjnego. W związku z czym, na Walnym Zgromadzeniu Członków pozwanej, w dniu 23 czerwca 2013 r., poddano pod głosowanie uchwałę nr [...] dotyczącą likwidacji tego funduszu z dniem 1 kwietnia 2014 r. Jednak uchwała nie została podjęta, z braku wymaganej kwalifikowanej większości.

W art. 86 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. został nałożony na pozwaną obowiązek dostosowania statutu do postanowień tej ustawy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia jej w życie i przedstawienia go do zatwierdzenia Komisji Nadzoru Finansowego (dalej „KNF”). Wnioskiem z dnia 24 kwietnia 2013 r. strona pozwana wystąpiła do KNF o zatwierdzenie statutu w wersji przyjętej uchwałą z dnia 8 października 2012 r., ale KNF decyzją z dnia 22 lipca 2014 r. odmówiła zatwierdzenia. W związku z uzyskaniem opinii eksperckiej, kwestionującej stanowisko KNF, odnośnie do niezgodności z prawem zapisów statutu dotyczących funduszu reklamowo - promocyjnego i obligatoryjności składek na jego pokrycie, strona pozwana wystąpiła do KNF o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzją z dnia 17 maja 2016 r. KNF uchyliła decyzję z dnia 22 lipca 2014 r. i odmówiła zatwierdzenia statutu pozwanej.

W latach 2014-2015 środki funduszu były wydatkowane przez pozwaną na cele promocji i reklamy oraz pokrycie ujemnego salda tego funduszu za 2013 r.

Nadwyżka wpłat na ten fundusz nad wydatkami finansowanymi z niego wyniosła w 2012 r. 537 887,82 zł, ale na wniosek firmy obsługującej budżet reklamowo - promocyjny, utworzono rezerwę do wykorzystania w latach następnych w wysokości 379 957,21 zł, a w konsekwencji na rachunku funduszu pozostała kwota 157 930,61 zł, która miała wpływ na wynik finansowy brutto pozwanej wykazany w rachunku zysków i strat za 2012 r. Natomiast nadwyżka za 2014 r. w kwocie 36 966,47 zł, wobec dużego ujemnego salda tego funduszu za 2013 r. (1 243 268,51 zł), spowodowanego w głównej mierze należną niezapłaconą składką, z punktu widzenia całości funduszu pokryła w części stratę za 2013 r. Różnica pomiędzy wpłatami na ten fundusz w 2015 r. i zaewidencjonowanymi na kontach pozwanej, tj. kwotą 3 259 330 zł, a wydatkami z funduszu w kwocie 3 254 751,93 zł wyniosła 4 578,07 zł i została zwrócona proporcjonalnie pomiędzy kasy członkowskie.

Na skutek pozwu SKOK im. (...) w T. przeciwko pozwanej, Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 22 stycznia 2015 r. stwierdził, że postanowienia statutu pozwanej dotyczące funduszu reklamowo - promocyjnego i obowiązkowych składak są nieważne. Apelacja i skarga kasacyjna pozwanej zostały oddalone.

Sąd Okręgowy uznał, że świadczenia powodowych SKOK na rzecz funduszu reklamowo - promocyjnego strony pozwanej miały charakter nienależny. Jednak wobec związania strony pozwanej wolą jej kas członkowskich wyrażoną na walnych zgromadzeniach, w szczególności postanowieniami statutu regulującymi zasady tworzenia tego funduszu oraz brak podjęcia, pomimo poddania pod głosowanie, uchwały o jego likwidacji, nie mogła liczyć się z obowiązkiem zwrotu wpłaconych składek z tego tytułu, do czasu, kiedy orzeczenie stwierdzające nieważność tych zapisów stało się prawomocne, przy czym dotyczy to tej części środków, które zostały wydatkowane na cele, które implikowały utworzenie tego funduszu. W konsekwencji powództwo okazało się zasadne jedynie w zakresie tej części wpłat powodowych SKOK, które nie zostały w tym celu wykorzystane, a powiększając wynik finansowy pozwanej, zwiększyły jej zysk; chodzi tutaj wyłącznie o kwotę 157 930,61 zł, a nie także kwotę 4 578,07 zł, która została zwrócona poszczególnym kasom członkowskim proporcjonalnie. Zasądzając na rzecz powodowych SKOK należność, jako odpowiedni ułamek kwoty 157 930,61 zł,

Sąd Okręgowy zastosował w stosunku do każdej z nich, współczynnik wynikający z odniesienia kwot, które zostały przez powodki wpłacone na ten fundusz za 2012 r. do sumy składek wpłaconych przez wszystkie kasy członkowskie.

W częściowym uwzględnieniu apelacji powodowych SKOK, Sąd Apelacyjny zaskarżonym wyrokiem zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że zasądził dodatkowo na rzecz Syndyka Masy Upadłości SKOK (...) kwotę 155 046 z odsetkami od dnia 19 grudnia 2015 r., a na rzecz Syndyka Masy Upadłości SKOK X. kwotę 160 724 z odsetkami od dnia 24 marca 2016 r.

W ocenie Sądu drugiej instancji sekwencja wydarzeń składających się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, poprzedzających wydanie wyroku Sądu Okręgowego w sprawie nieważności statutu pozwanej w odniesieniu do zapisów dotyczących funduszu reklamowo - promocyjnego wskazuje, że strona pozwana miała świadomość, lub przy dołożeniu należytej staranności była w stanie ją osiąść, a co najmniej przewidywać, że postanowienia § 52 ust. 3 pkt 2 i ust. 7 jej statutu, są nieważne, ze względu na sprzeczność z prawem. Z chwilą wejście w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. postanowienia statutu niezgodne z nową ustawą stały się nieważne. Nałożony w art. 86 ust. tej ustawy na pozwaną obowiązek dostosowania statutu do postanowień ustawy i przedstawienia tego statutu do zatwierdzenia KNF nie może przemawiać za obowiązywaniem zmienionego statutu przez okres przewidziany do jego zmiany. Zresztą pozwana dostrzegała problemy prawne dotyczące legalności statutu w zakresie tego funduszu skoro przedstawiła pod obrady zgromadzenia członków, które odbyło się w czerwcu 2013 r., projekt uchwały zmieniającej statut w tym zakresie. Dlatego strona pozwana najpóźniej od czerwca 2013 r. powinna była liczyć się z obowiązkiem zwrotu wpłat dokonywanych przez powodowe SKOK, na podstawie nieważnego postanowienia statutu, co skutkuje brakiem wygaśnięcia, na podstawie art. 409 k.c., jej obowiązku zwrotu korzyści majątkowej uzyskanej z tego tytułu po czerwcu 2013 r., a w efekcie wobec odpadnięcia podstawy świadczenia zaistniały przesłanki do zastosowania art. 410 § 1 k.c. w zakresie składek uiszczanych przez powodowe SKOK po czerwcu 2013 r.

W skardze kasacyjnej strona pozwana zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w części uwzględniającej apelację powódek oraz rozstrzygającą o kosztach postępowania apelacyjnego wniosła o jego uchylenie, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 405 i art. 410 § 1 k.c. przez uznanie, iż wpłaty dokonywane przez członków pozwanej na fundusz reklamowo - promocyjny spowodowały, z wyjątkiem kwoty 157 940,61 zł, jej wzbogacenie; art. 409 k.c. wskutek przyjęcia, że strona pozwana najpóźniej w czerwcu 2013 r. powinna liczyć się z obowiązkiem zwrotu wpłat na podstawie nieważnego postanowienia statutu, gdy tymczasem pozwana powzięła wiedzę w tej materii dopiero w dniu 7 października 2015 r., w którym uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 22 stycznia 2015 r.; art. 411 pkt 1 k.c. przez jego niezastosowanie, skoro Sąd stwierdzając, że sporne postanowienie stało się nieważne z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r., to powinien również przyjąć, że powodowe SKOK, wobec nieważności tego postanowienia statutu, nie musiały opłacać składek na fundusz reklamowo - promocyjny lub opłacając je powinny wskazać, że czynią to z zastrzeżeniem zwrotu albo uniknięcia przymusu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. W wydanej, po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r., C- 585/18, C - 624/18 i C - 625/18 , uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/2020, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3), przy czym stwierdził, że przyjęta wykładnia nie ma zastosowania do orzeczeń, wydanych przez Sąd Najwyższy, przed dniem podjęcia tej uchwały. Potwierdzeniem tej wykładni jest również wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 6 października 2021 r., C - 487/19 oraz wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie nr 4344/18, Reczkiewicz p. Polsce i z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie 49868/19, 57511/19, Dolińska - Ficek i Ozimek p. Polsce.

W kontekście powołanych wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka nie mają znaczenia wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20 (OTK-A 2020/61) i z dnia 7 października 2021 r., K 3/21, chociażby przez pryzmat wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 maja 2021 r., 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. przeciwko Polsce, jak również przez wzgląd na zakres kompetencyjny wyznaczony przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz powołanych wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 19 listopada 2019 r. i z dnia 6 października 2021 r. Niczego w tym przedmiocie nie zmienił także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2021 r. w odniesieniu do relacji pomiędzy Konstytucją RP a art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.).

Wprawdzie postanowienie o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania zostało wydane w dniu 11 lutego 2021 r., ale z uwagi na charakter procesowy tego rodzaju orzeczenia, które nie jest orzeczeniem kończącym sprawę w postępowaniu kasacyjnym, Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną, badając ponownie przesłanki tzw. przedsądu uznał, że skarga kasacyjna spełniała ustawowe przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, bowiem we wcześniejszych podobnych sprawach skargi kasacyjne były przyjmowane (np. IV CSKP 49/21 i IV CSKP 80/21).

2. W sprawie IV CSKP 49/21 Sąd Najwyższy wydał w dniu 17 czerwca 2021 r. wyrok, ale z braku tożsamości podmiotowej po stronie powodowej nie był on wiążący w niniejszej sprawie (art. 365 § 1 k.p.c.). W związku z czym koniecznym stało się przeprowadzenie analizy prawnej zarzutów kasacyjnych skierowanych przeciwko podstawie prawnej rozstrzygnięcia.

Kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości (art. 405 k.c.). Zasada ta ma zastosowanie także w przypadku uzyskania świadczenia nienależnego, czyli gdy ten kto je spełnił nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył,

albo jeżeli podstawa świadczenia odpadała lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawa zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Powodowe SKOK świadczyły na podstawie czynności prawnej - uchwały, która - jak się okazało - była nieważna *ex tunc*, co zostało potwierdzone prawomocnym wyrokiem sądowym. W wyroku z dnia 14 czerwca 2017 r., IV CSK 461/16, oddalającym skargę kasacyjną strony pozwanej, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że postanowienia § 52 ust. 2 pkt 3 i 7 statutu strony pozwanej, przyjęte przed wejściem w życie ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. (tj. przed 27 października 2012 r.) są nieważne ze względu na sprzeczność z bezwzględnie obowiązującymi przepisami tej ustawy, która nakładała na stronę pozwaną obowiązek dostosowania statutu do postanowień nowej ustawy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia jej w życie i przedstawienia go do zatwierdzenia KNF, przy czym pomimo zastrzeżenia tego terminu na dostosowanie dotychczasowych statutów do nowej ustawy, miały już w tym okresie zastosowanie uregulowania nowej ustawy, tym bardziej, że jak stanowi art. 279 § 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 648) w zw. z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r., w razie sprzeczności określonych postanowień statutu z przepisami ustawy zmieniającej prawo spółdzielcze zastosowanie mają przepisy ustawy zmieniającej.

W orzecznictwie zwrócono uwagę, że uzyskanie nienależnego świadczenia samoistnie wypełnia przesłankę powstania wzbogacenia, a spełnienie tego świadczenia przesłankę zubożenia i związku z tym nie zachodzi już potrzeba badania w procesie, czy i w jakim zakresie spełnione świadczenie wzbogaciło osobę, na której rzecz świadczone i czy majątek świadczącego uległ zmniejszeniu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2011 r., I CSK 66/11, nie publ., z dnia 29 listopada 2016 r., I CSK 798/15 nie publ. i z dnia 17 czerwca 2021 r., IV CSKP 49/21, nie publ.).

W konsekwencji przekazywane przez powodowe SKOK środki pieniężne na fundusz reklamowo - promocyjny stanowiły własność strony pozwanej i to ona decydowała na co zostaną one przeznaczone. Zatem nie ulega wątpliwości, że po jej stronie nastąpiło wzbogacenie w rozumieniu art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.

Stosownie do art. 411 pkt 1 k.c., nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności.

Przesłanka wiedzy zubożonego co do braku podstawy do świadczenia wymaga ścisłej interpretacji, co oznacza, że wątpliwości odnośnie do obowiązku spełnienia świadczenia nie mogą być utożsamiane z jego pozytywną wiedzą o braku powinności spełnienia świadczenia, nawet gdy wątpliwości w tej materii są poważne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1997 r., III CKN 236/97, OSNC 1998, nr 6, poz. 101, z dnia 10 czerwca 2003 r., I CKN 390/01, OSP 2005, nr 9, poz. 111 oraz z dnia 14 stycznia 2015 r., II CSK 248/14, OSNC - ZD 2016, nr A, poz. 18). W efekcie, odmiennie niż w odniesieniu do pozycji prawnej wzbogaconego (art. 409 k.c.; ustawodawca, co zrozumiałe, lepiej traktuje zubożonego niż wzbogaconego), z wiedzą w rozumieniu art. 411 pkt 1 k.c. nie może być też zrównana sytuacja, w której świadczący wprowadził nie wie o nieistnieniu zobowiązania, ale jest ona wynikiem niedochowania należytej staranności albo jest w inny sposób zawiniona (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2002 r. IV CKN 1575/00, nie publ., z dnia 24 listopada 2011 r., I CSK 69/11, OSNC 2012, nr 5, poz. 63, z dnia 23 maja 2013 r., IV CSK 727/12 i z dnia 8 listopada 2013 r., I CSK 34/13, OSNC 2014, nr 9, poz. 90).

W stanie faktycznym sprawy nie ma uzasadnionych podstaw do przypisania powodowym Kasom wiedzy co do nieważności spornego zapisu statutu, na podstawie którego spełniały świadczenia na rzecz pozwanej, w okresie za jaki ich powództwa zostały uwzględnione. Istniejących po ich stronie w tej materii wątpliwości nie można jednak identyfikować z wymaganą art. 411 pkt 1 k.c. przesłanką pozytywnej wiedzy.

Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu (art. 409 k.c.). Powinność przewidywania przez wzbogaconego obowiązku zwrotu korzyści odnosi się również do sytuacji, w której

wzbogacony był subiektywnie przekonany, iż korzyść mu się należy, ale na podstawie okoliczności faktycznych sprawy, ocenianych obiektywnie, powinien liczyć się z możliwością powstania obowiązku zwrotu otrzymanego świadczenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2010 r., II PK 246/09, nie publ.). Odpowiedzialność wzbogaconego ulega więc zwiększeniu w razie, gdy wyzbywając się korzyści lub zużywając ją był w złej wierze. O zakresie odpowiedzialności wzbogaconego decyduje zła wiara w chwili utraty lub wyzbycia się korzyści, a nie w chwili jej uzyskania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 r., II CSK 670/11, nie publ.). Przyjmuje się, że w złej wierze jest nie tylko ten, kto wyzbywając się lub zużywając otrzymane świadczenie wiedział, ale także ten, kto przy dochowaniu należytej staranności, powinien był wiedzieć lub przypuszczać, że mu się nie należy ze względu na wadliwą podstawę bądź możliwość jej odpadnięcia. Z uwagi na to, że strona pozwana jest podmiotem profesjonalnym, stosownie do art. 355 § 2 k.c., oceny należytej staranności należało dokonać z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności.

Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż od dnia 23 czerwca 2013 r. pozwana powinna była się liczyć z obowiązkiem zwrotu świadczeń pobranych na podstawie nieważnego postanowienia statutu jest, w stanie faktycznym sprawy, przy uwzględnieniu profesjonalnego charakteru prowadzonej przez nią działalności, w kontekście zadań realizowanych, adekwatne i ocena ta nie naruszenia art. 409 k.c. W tym bowiem dniu rozpoznany był na Zwyczajnym Zgromadzeniu Członków pozwanej wniosek o zmianę statutu przez uchylenie zapisów dotyczących funduszu reklamowo - promocyjnego, który jakkolwiek nie został przegłosowany z braku kwalifikowanej większości, ale były jej zgłaszane wątpliwości co do zgodności zapisów statutu w tym przedmiocie z nową ustawą z dnia 5 listopada 2009 r., która weszła w życie w dniu 27 października 2012 r., gdy była zobowiązana do dostosowania zapisów statutu do nowej ustawy i uzyskania zatwierdzenia statutu przez KNF.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki

taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).